

[Vesterager.] med Børnene om Kristendommen, og saa kunde Biskoppen bagefter tale med Læreren, med Børnene o. s. v. Da var det saadan, at Læreren var med, og det var en Festdag for Læreren. Nu er han ganske lukket ude; nu har han ikke noget her at gøre. Den, der skal præsentere Børnene for Biskoppen, er Sognepræsten. Jeg fremhæver dette, fordi mange Lærere har henvendt sig til mig og sagt, at de synes, det er en underlig Ordning, at man forpligter dem paa Folkekirkens Lære gennem Lovens § 1, men naar den øverste Tilsynsmand for Folkekirken kommer, saa lukker man dem ude og siger, at de skal ikke være med her. Saadan er det ikke i Sønderjylland, og derfor har vi ønsket denne Grænse slettet og bedt om, at man vilde gennemføre den Ordning, man har i Sønderjylland, ogsaa for det gamle Land. Men det har man altsaa bestemt nægtet at gaa ind for.

Der er efter min Opfattelse ogsaa sket Fejl fra Kirkens Side — det skal jeg slet ikke skjule —, men det er ikke det, vi nu skal strides om. Det er et saa vigtigt Lovforslag, der her er til Behandling, Slutstenen paa en Række af Skolelove, og derfor bør det være vor Opgave at prøve at finde en saa harmonisk Ordning som muligt og skabe Overensstemmelse mellem de forskellige Skolelove. Det er det Resultat, man burde vente af de Forhandlinger, der føres om dette Lovforslag.

Der lægges i vore Dage mere Vægt paa Aandsfagene, end Tilfældet har været for Aar tilbage. Alting er jo i vor Tid i hurtig Udvikling, og det kan ikke nægtes, at der ogsaa paa det pædagogiske Omraade er en meget Udvikling. I den gamle Skole var det saaledes, at de ældre Slægtled alt for ofte, om ikke i Teorien saa i Praksis, gik frem efter den Antagelse, at Børn var, som en Pædagog har udtrykt sig, passive Gemmer, i hvilke en vis Portion Kundskab skulde anbringes, medens moderne Opdragelse ser anderledes paa den Ting, nemlig saaledes, at det, der er Grundlaget for et Menneske, er, at den levende Personlighed dannes og udvikles ved Handling. Jeg tror, den Mand, der sagde dette, har Ret. Det kommer ikke alene an paa, at man rent lideformigt næsten propper noget i Børnene, men det betyder ogsaa noget, hvordan den Opdragelse og den Udvikling bliver, som Børnene kommer til at gennemgaa. Der er sagt adskillige Ting om dette ogsaa herhjemme i de senere Aar, og det lægger jeg megen Vægt paa. Jeg tror, at

baade Hjem og Skole og Kirke maa gøre sig fortrolig med, at vi er inde i en ny Tid. En af de største Konferencer, der inden for Kirken er afholdt i den nyere Tid, var den store Verdenskonference i 1928 paa Oliebjerget ved Jerusalem, hvor ca. 50 Nationer var samlet, og hvor der var Repræsentanter for de gamle og de nye Kirkesamfund. Der udtalte en amerikansk Professor, at det, som Kirken trængte til, var en virkelig pædagogisk Vækkelse paa det Felt, som her drøftes, nemlig paa Skolevæsenets Omraade. Det tror jeg er rigtigt; det gælder om, at vi er klar over, at der paa Skolens Omraade stilles andre Krav nu end for Aar tilbage, og derfor kan vi ikke se andet, end at det maa være vor Opgave at finde Vej frem og prøve paa at give Aandsfagene en god Plads i vor Skole og at finde Formen for at passende Samarbejde mellem de opdragende Faktorer i vort Folk.

Jeg vil ogsaa minde om en Udtalelse fra anden Side. Det er blevet fremhævet, at det vigtigste Spørgsmaal, som Verden stiller til Lærerne, er ikke: hvad har du hjulpet din Elev til at vide, eller hvad har du opdraget ham til at gøre, men: Hvad Slags Menneske har du hjulpet ham til at blive? Det er det, som er Tidens Spørgsmaal.

Endelig vil jeg gerne til Slut omtale det økonomiske. Vi har stillet et Ændringsforslag, som kan virke henholdende over for de store Udgifter, der vil følge af dette Lovforslag for Kommunernes Vedkommende. Vi er selvfølgelig klar over, at vi maa tage de smaa Indrømmelser, der tilbydes. Det er jo i denne Sammenhæng af Betydning, at Ministeren er gaaet fra et Statstilskud paa 200 000 Kr. op til 900 000 Kr., men vi tror ikke, det er nok. Der er her i Landet 1480 toklassedelte Skoler, og man regner med, at der skal en halv Lærerkraft til hver af disse Skoler, det vil sige, at der skal ansættes alene ved disse Skoler 740 nye Lærere. Der skal bygges Gynmastikhuse, der skal bygges Lokaler. Der er ikke Tvivl om, at det vil blive meget dyrt for Landkommunerne.

Her vil jeg gerne indskyde den Bemærkning, at selv om man kan faa nogen Hjælp fra Staten til Forrentningen og Afdragene, hvad jeg er glad for at man kan, er det dog saadan — jeg har taget nogle Stikprøver —, at i mange Landkommuner er Kommunens Budget fordoblet i de 4 Aar, siden vi fik Socialreformen, og nu vil man altsaa yderligere vælte en hel Del Udgiftslove ind over Kommunerne. Jeg tror, der